

PRIECHODSKÝ SPRAVODAJ

Ročník: XV.

Číslo: 1

január 2015

bulletin@priechod.sk

Vydáva: Obec Priechod, Priechod 157, 976 11 Selce, www.priechod.sk

Z OBECNEJ MATRIKY

Jubilanti v mesiaci december 2014

Homola Jaroslav	82 r.
Homolová Anna	76 r.
Homolová Jozefa	74 r.
Filipková Eva	73 r.
Peťko Ján	72 r.
Murgaš Pavel	68 r.
Rakytová Oľga	68 r.
Strečková Oľga	68 r.
Homolová Mária	66 r.
Lichý Peter Ing.	64 r.
Strečok Ján	62 r.
Vrábová Terézia	61 r.
Vajda Milan	60 r.

Jubilantom prajeme
všetko najlepšie a pevné zdravie!

Jubilanti v mesiaci január 2015

Bukovčanová Ema	86 r.
Strečková Anna	81 r.
Chaban Ján	81 r.
Čunderlík Blažej	80 r.
Slobodníková Oľga	74 r.
Strečok Dušan	69 r.
Gregor Vojtech	67 r.
Slobodníková Marta	65 r.
Homolová Mária	64 r.
Kmeť Jozef	62 r.
Pastuchová Elena	62 r.
Ivaničová Zdena	62 r.
Lamper Ján	61 r.
Hroncová Mária	61 r.
Chabanová Soňa	61 r.
Kmeťová Anna	60 r.

ŠTATISTIKA ROKA 2014

V roku 2014 sme privítali medzi nami:

Čavoj Theo	Priechod č. 288
Slobodník Lukáš	Priechod č. 80
Majerík Branko	Priechod č. 302
Kováč Milan	Priechod č. 187
Slobodník Šimon	Priechod č. 388
Chaban Miroslav	Priechod č. 4

V roku 2014 nás opustili:

Strečok Pavol	Priechod č. 8
Gulajstrová Mária	Priechod č. 283
Murgašová Júlia	Priechod č. 227
Strečok Ondrej	Priechod č. 45
Slobodník Eduard	Priechod č. 250
Cimermanová Aurélia	Priechod č. 98
Murgaš Slavko	Priechod č. 22
Stacho Jozef	Priechod č. 118
Murgaš Daniel	Priechod č. 25
Murgaš Emil	Priechod č. 10

OBECNÉ OZNAMY

Ustanovujúce zasadnutie obecného zastupiteľstva

Dňa 2. januára 2015 sa v sále kultúrneho domu konalo ustanovujúce zasadnutie obecného zastupiteľstva, na ktorom zložili sľub novozvolení poslanci Marek Slobodník, Ing. Pavol Strečok, Ján Chaban, Alena Majeríková, Ing. Milan Vaník, a starosta obce Mgr. Stanislav Chaban. Týmto slávnostným aktom začali pracovať vo svojich funkciách v nasledujúcich štyroch rokoch.

Po príhovore starostu obce nasledovala voľba zástupcu starostu, ktorým sa stal Marek Slobodník.

Zároveň vyzývame občanov, ktorí by mali záujem pracovať v niektorej z komisií obecného zastupiteľstva:

- 1) Komisia životného prostredia, výstavby, lesného a vodného hospodárstva;
- 2) Finančná komisia;
- 3) Komisia na ochranu verejného poriadku;
- 4) Sociálno-zdravotná komisia, aby sa prihlásili na obecnom úrade, resp. starostu obce.

Vážení spoluobčania,

v mene novozvolených poslancov obecného zastupiteľstva ďakujem občanom, ktorí v novembrových komunálnych voľbách využili svoje právo voliť a svojim hlasom rozhodli o našom zvolení. Ďakujeme za dôveru.

V nadchádzajúcich štyroch rokoch sa stávame Vašimi zástupcami pri spravovaní vecí verejných v našej obci. Budeme sa usilovať o čestné a transparentné spravovanie obce a otvorenosť k Vám, našim občanom a voličom. Chceme Vás aj na stránkach obecného spravodaja informovať o rozhodnutiach obecného zastupiteľstva. Spoločne si prajeme, aby to boli rozhodnutia dobré a múdre, v prospech ľudí. Neváhajte nás preto osloviť so svojimi návrhmi a pripomienkami. Radi si ich vypočujeme a vytvoríme priestor na diskusiu - nech nám život a dianie v našej obci nie sú ľahostajné. Obsah listu odchádzajúcej poslankyne Márie Homolovej tiež bude témou našich zasadnutí.

Na prahu Nového roka Vám všetkým prajem veľa Božieho požehnania, zdravia a nech rok 2015 je pre každého obyvateľa našej obce rokom šťastným, naplneným vzá-

jomným porozumením a pomocou, úctou a ohľaduplnosťou jedného voči druhému. Nech nám v tom Pán Boh pomáha!

za poslancov Marek Slobodník

UPOZORNENIE NA PARKOVANIE VOZIDIEL

Aj po opakovanom upozornení obecného úradu mnohí majitelia motorových vozidiel nerešpektujú požiadavku, aby svoje motorové vozidlá neparkovali na chodníkoch, na miestnych komunikáciách a na takých miestach, kde bráňa bezpečnému prechodu chodcov a taktiež zabezpečeniu zimnej údržbe ciest. Z uvedeného dôvodu bola zaslaná žiadosť na okresný dopravný inšpektorát na zabezpečenie špeciálnych kontrol parkovania motorových vozidiel na vyššie uvedených miestach. Pri zisťovaní porušenia pravidiel cestnej premávky okresný dopravný inšpektorát bude využívať inštitút objektívnej zodpovednosti. Z tohto dôvo-

du vás na uvedenú skutočnosť vopred upozorňujeme. Ďakujeme za pochopenie.

MILÍ, PRIECHODSKÍ OCHOTNÍCI,

v mene obecného úradu v Priechode, v mene všetkých Priechod'anov ako aj mene svojom sa Vám chcem všetkým poďakovať za vašu ochotu, obetavosť a čas, ktorý ste venovali nácviku divadelnej hry „Statky - zmätky“.

Vašimi vystúpeniami ste nám spríjemnili vianočné večery, ktoré nás úprimne potešili.

Pochvaly a kladné ohlasy občanov sú dôkazom toho, že uvedená divadelná hra sa im veľmi páčila. Tešíme sa na ďalšie Vaše vystúpenia.

Mgr. Stanislav Chaban, starosta obce

POĎAKOVANIE

DOBRA NOVINA

Ďakujeme všetkým ľuďom dobrej vôle, ktorí na sviatok sv. Štefana - 26. decembra 2014 prijali do svojich domovov koledníkov Dobrej noviny a štedro prispeli na podporu misijných diel v afrických krajinách. Koledníci navštívili 24 rodín a na pomoc Afrike vyzbierali 412,- €.

Ďakujeme Vám za vaše dary,
že ste nás obdarovali.

Aby Vám dal Pán Boh zdravie,
hojné Božské požehnanie
a po smrti večné spasenie.

prajú koledníci Dobrej noviny

DIVADELNÉ PREDSTAVENIE

Ďakujeme aj našim neúnavným ochotníkom, ktorí posledné roky už pravidelne pred Vianocami venujú svoj voľný čas nacvičovaniu divadelných predstavení, aby nám ostatným spríjemnili najkrajšie sviatky v roku. Tak tomu bolo aj tieto Vianoce, pookriali sme pri hre Statky-zmätky. O to viac nás teší, že naši divadelníci sú krásni, mladí ľudia - naša mládež. Ďakujeme a prajeme im vytrvalosť a elán do ďalšej činnosti.

rod. Strečková

SPOMIENKA NA VYPÁLENIE OBCE

Pred 70-timi rokmi došlo kudalosti, ktorá sa navždy zapísala do dejín obce Priechod. Dňa 16. februára 1945 bola naša obec vypálená.

Toto smutné výročie si pripomenieme slávnostným spomienkovým zhromaždením **v pondelok 16. februára 2015 o 17:00 hod** v sále kultúrneho domu.

Na stretnutie vás čo najsrdečnejšie pozývame, najmä našich spoluobčanov, ktorí túto hrôzu prežili a na vlastnej koži pocítili nezmyselnosť a krutosť vojny.

Prosíme ich, aby sa so svojimi spomienkami podelili s nami, ktorí sme vojnu nezažili. Pietnou spomienkou - symbolickou minútou ticha si uctíme aj obeť padlých spoluobčanov, našich príbuzných a priateľov. V krátkom programe vystúpia aj deti zo ZŠ a folklórna skupina.

Spomienky Dominika Slobodníka na vypálenie obce

Priechod 16.2.1945

„Ráno na svitaní, keď ľudia vstávali, kanóny a pušky už len tak hrmeli“. Takýmito slovami bol uverejnený článok o vypálení Priechodu v časopise Kanadský Slovák v roku 1946. Aj ja by som sa chcel s vami podeliť o spomienky na túto smutnú udalosť.

Nemci zatlačili partizánov do hôr čo najďalej od hlavnej cesty, v tomto prípade smerom na Baláže a Kalište. Tieto malé dedinky neboli schopné zásobovať potravinami a iným materiálom týchto partizánov. Preto im naši furmani vozili každý deň za voz sena a rôzne potraviny. Po večeroch chodili partizáni na prepady na koňoch k hlavnej ceste cez Istebník. Keď išli na prepad, zobrali si z dediny chlapa, aby im ukázal

cestu. Keď sa potom vracali naspäť, vždy sa zastavili v krčme (bola vedľa obecného úradu). Kde si povypíjali a potom išli po domoch späť. My sme bývali blízko pri krčme, tak vtedy prišli k nám spať dvaja Rusi a dve partizánky. Nás vydurili z izby a oni si tam polahňali. V tom čase utekali od Nemcov Maďari, bolo ich asi 60 a bývali v starej škole. Nemci dobre vedeli, že Priechod je hlavným zásobovačom partizánov a preto sa rozhodli vypáliť našu obec.

Už okolo tretej hodiny ráno obsadili dedinu. Partizáni boli prekvapení, neostávalo im nič iné, len utekať do nášho Kopca, ktorý bol ostreľovaný zo všetkých strán (vtedy kopec nebol zalesnený). Odhaduje sa, že tam padlo okolo 60 partizánov a Maďarov. Videli sme ešte ako Rus menom Vasil, ktorý spal u nás, utekal a strieľal z automatu na dolný koniec.

Začalo horieť na hornom konci, asi u Kahancov (č. d. 193), tak chlapi začali hasiť, išiel aj náš otec. V dedine sme mali už hydranty, tak hasiči brali hadice a utekali hasiť. Ale keď hadice naplnili vodou, tak im ich Nemci rozstrieľali. Stalo sa to osudným 20-ročnému Jankovi Chabanovi (Lamperovie), z hasične si zobral hasičskú sekerku, zapínal si ju na opasok a utekal. Keď to Nemec uvidel kričal naňho: „Halt“, ale on mu nerozumel, bežal ďalej a Nemec naňho namieril a pustil dávku automatu doňho. To bola tragická obeť tohto pustošenia a vypálenia dediny.

Do nášho domu prišiel Ukrajinec, ktorý bol v nemeckej armáde, dalo sa s ním dorozumieť a mama mu dala slaninu a chlieb, aby sa najedol a on nám povedal, aby sme si všetko schovali, lebo idú vypáliť celú dedinu. My sme si v dome nič neschovávali, lebo sme mali v izbách klembové stropy, tak sme si mysleli, že nám strop neprehorí.

Otec bežal hasiť hore do dediny len tak naľahko oblečený, tak mu mama išla zaniest' zimný kabát, doklady a jedlo. Išla smerom na horný koniec až do Krížov (číslo domu 37), lebo tam Nemci všetkých chlapcov zahnali, ale tam ju nepustili. Na druhej strane oproti u Vojakov (číslo domu 207) boli len ženy a deti sústredené, tak tam m musela zostať. My sme doma zostali sami, Berta (vtedy 18-ročná) ja (13) a brat Pa'lo (10). Pred naším domom zastali dvaja Nemci (starší dôstojník a mladší) a k nim prišiel partizán oblečený v civile v koženom kabáte, vedel po nemecky a podával si s nimi ruky, bol to údajne špión. Nemcov viedol rovno do nášho domu. My sme ešte predtým stihli vypustiť 17 oviec a kravu na dvor. Išli rovno do humna a Nemec tam zapálil slamu, ale nechal otvorené vráta na humne, tak ovce a krava vbehli dnu a tam sa zadusili a zhoreli.

Ešte sme videli ako Nemec striekal v našom dome nejakou tekutinou steny v izbách a tie potom zhoreli. Do pivnice hodil granát. Keď sme vyšli z domu von, tak sme videli partizána - Čecha, volal sa Karel, ktorý bol schovaný u Fruštkov (č. domu 110) ako hasí drevo, lebo sa chytalo. Horela už celá dedina, popálené psy behali po dedine aj z reťazami. Nás Nemci hnali na horný koniec do Vojakov cez tú prestrelku, bolo to nebezpečné.

Od Vojakov sme vyšli len poobede a videli sme ako Nemci hnali všetkých chlapov a dobytok z dediny pred sebou smerom do Istebníka, do Lupče. Keď sme prišli domov, už bolo všetko zhorené, už len dotlievali hrady a v humne sme videli všetok náš statok zhorený, všetko smrdelo. Zhorelo nám všetko aj vnútri, nezostalo nám absolútne nič, iba to, čo sme mali na sebe.

Po vypálení Priechodu odišli partizáni k frontu, ktorý už bol smerom na Horehróni.

Po vojne boli voľby v roku 1946, v ktorých u nás v dedine nevyhrali komunisti, preto sme sa stali ako dedina pre komunistov nepohodlnými a zmienky o našom vypálení skoro úplne prehliadali napriek tomu, že sme boli ako prvá dedina v okrese vypálená. O vypálení obcí Baláže a Kalište sú vo všetkých dokumentoch podrobné informácie, ale o vypálení Priechodu sa píše len okrajovo napriek tomu, že naši občania materiálne zásobovali tieto obce a partizánov a boli za to kruto potrestaní.

16. február 1945

Priechodská dedina vojnou je zničená veľkú biedu trpí v nej moja rodina.

Domy aj stodoly tam ležia v popole len to im ostalo čo mali na sebe.

Rok tisíc deväťstoštyridsiaty-piaty február šestnásty to bol deň nešťastný

Ráno na svitaní keď ľudia stávali pušky a kanóny už len tak hrmeli.

Nemci s partizánmi keď sa tam zrazili tú našu dedinu hrozne znivočili

Miestami už strašný plameň vyblkoval a ten náš biedny ľud od hrôzy omdlieval

A pritom tí Nemci taký rozkaz dali

aby sa všetci von z dediny pratali

Ľudia utrýznení začali pakovať no ale zo sebou nesmeli nič zobrat'

A tak ich zahnali ku kraju dediny chlapov do Krížov, do Vojakov ženy

A tak z toho miesta dívať sa museli jak Nemci s Maďarmi dedinu pálili

Utrýznení ľudia žalostne plakali tam naše mozole, ťažko si vzdychali

Dedina horela jak nejaká slama a hasiť nik nesmel bo bola mu beda

Jeden istý mladík hasiť sa pokúsil no nemecký vojak ho viac nepripustil

Ten náš mladý junák ani len netušil žeby on o chvíľu dušičku vypustil

Ten bezcitný vojak jak hrom doňho strelil junák padol k zemi, viac sa neprecítil

Bol to Janko Chaban sotva dvadsaťročný z Lamperovie dvora z tých chlapcov svalnatých

Mnohí z našich boli ťažko poranení ver boli to chvíle súženia čas plný.

Osud partizánov tam tiež bol strašlivý málokto ušli z horiacej dediny.

Nemci obsadili tú našu dedinu všetko čo v nej bolo vyšlo na mizinu.

Keď už nepriatelia ten čin dokončili všetkých mužov odtiaľ zo sebou zajali.

Mužovia zmorení skoro už nežili keď si ten nemecký tábor predstavili.

Matky i s dieťkami pre Boha prosili neberte nám otcov oni sú nevinní

Ale kati toho nič si nevšíмали ani len nad deťmi ľútosti nemali

Tam nejedna matka padla mdlobou na zem mužu môj premilý už ťa viac neuzriem

Ale Priechod'ania dost' smelosti mali hned' jak šli po ceste utiecť zamýšľali.

Spolu ich zavreli na ten Zvolenský hrad odkiaľ podaktorí ušli domov nazad.

Pravdaže to bola ver cesta trnistá cez hory, kamene a myseľ neistá.

Tak sa navrátili ku svojim rodinám do domu bez strechy a ku prázdnyim skriniam

Naša zem Slovenská krvou je skropená a smutnými hrobmi husto vyložená.

Ale od východu počuť kanónov dunenie nebojme sa bratia pokoj aj k nám príde.

Autorka : rodáčka z Priechoda-Valovie žijúca v Kanade, táto báseň bola uverejnená v časopise Kanadský Slovák asi v rokoch 1946-7 po vojne

AKTIVITY ZŠ A MŠ

ČO JE NOVÉ V NAŠEJ ŠKOLE A ŠKOLKE

Ani sme sa nenazdali a už je polovica školského roka

2014/2015 za nami. Žiaci dostali ohodnotenie svojej práce v škole formou výpisu klasifikácie prospechu a správania za 1. polrok.

Azda najväčšiu radosť mali naši prváci. Starší spolužiaci pripravili pre nich slávnosť prijímania medzi školákov. Prvá-

ci zložili slávnostný sľub prvého, splnili množstvo úloh, ktoré boli dôkazom toho, že sa zo škôlkarov stali ozajstní žiaci. Na slávnosti sme privítali p. starostu a rodičov našich prváčkov.

Karneval

Trošku netradičný deň nedeľa 8. február bude našim karnevalovým dňom. Pozývame všetkých do kultúrneho

PREČO CHRÁNIŤ RODINU

U Európanov je rodina a túžba po harmonickom manželstve stále najvyššie medzi hodnotami. Keď sa povie rodina, máme bežne na mysli rodinu postavenú na manželstve muža a ženy, tak ako je to aj momentálne definované v našom zákone o rodine, kde deti majú možnosť vidieť vzory milujúcej mamy a láskavého otca, kde muž a žena sú si vo všetkom rovní a hoci sú odlišní, dopĺňajú sa a spoločne môžu vytvárať harmonický vzťah nasmerovaný spoločnou cestou.

V poslednej dobe sa však začali objavovať aj iné pohľady, ktoré na prvé počutie znejú ako snahy o riešenie zrovnoprávnenia mužov a žien, či ťažkostí menších a ich zrovnoprávnenia. Pri hlbšom skúmaní z nich však vedome či nevedome plynú ohrozenia manželstva muža a ženy, jeho výnimočnosti a hodnoty pre spoločnosť, ohrozenia stability rodiny, práv rodičov na slobodnú výchovu detí, či práva detí na stabilnú rodinu s mamou a otcom.

Naviac, manželstvo je stále viac vnímané ako stereotyp, prežitok či nepotrebný kus papiera, rozvodovosť dosahuje neakceptovateľné hranice, mladí ľudia do vzťahov vstupujú

REFERENDUM O RODINE - praktické rady:

- referenda sa zúčastnite!

- budeme odpovedať na tieto tri otázky, ktoré budú na hlasovacom lístku:

1. Súhlasíte s tým, aby sa manželstvom nemohlo nazývať žiadne iné spoluzitíe osôb okrem zväzku medzi jedným mužom a jednou ženou?

2. Súhlasíte s tým, aby párom alebo skupinám osôb rovnakého pohlavia nebolo umožnené osvojenie (adopcia) detí a ich následná výchova?

3. Súhlasíte s tým, aby školy nemohli vyžadovať účasť detí na vyučovaní v oblasti sexuálneho správania či eutanázie, ak ich rodičia alebo deti samé nesúhlasia s obsahom vyučovania?

Ak nám na rodine záleží, odpovedajme trikrát ÁNO t.j. do štvorčeka ÁNO vpíšeme znak X.

Ak sa v čase konania referenda nebudete zdržiavať v obci, resp. v mieste svojho trvalého bydliska, máte možnosť hlasovať v hlasovacej miestnosti kdekoľvek na Slovensku na základe hlasovacieho preukazu + OP. Požiadajte oň na obecnom úrade, resp. v mieste svojho trvalého bydliska. Hlasovací preukaz Vám môže prevziať aj iná - Vami splnomocnená osoba, splnomocnenie nemusí byť úradne overené. O vydanie hlasovacieho preukazu môžete požiadať najneskôr 2 dni pred konaním referenda.

Určite si vybavte hlasovací preukaz, ak sa v čase konania referenda budete nachádzať napr. v nemocnici, v kúpeľoch alebo v iných zariadeniach. Takýto občania hlasujú do prenosnej schránky. O svojej vôli hlasovať upovedomte zdravotnú sestru alebo vedúceho zariadenia. Tí musia s Vami

domu o 15.00 hod. Určite sa všetci spoločne zabavíme.

Lyžiarsky výcvik

Hneď v pondelok 9. februára sa pôjdeme učiť lyžovať. Počas celého týždňa budeme chodiť do lyžiarskeho strediska Čachovo v Selciach.

nepripravení a následne z nich odchádzajú zranení. Sú manželstvo a príprava naň naozaj také zastaralé a nepotrebné?

Sme presvedčení, že manželstvo uzatvorené zodpovedne pred štátnou či náboženskou autoritou ako záväzok a sľub prináša manželom väčšiu istotu, že ten druhý bude doňho nielen na chvíľu zaľúbený, no zostane pri ňom aj v ťažkých časoch. Takýto prísľub vytvára stabilné prostredie pre oboch manželov, ako aj pre ich deti.

Chceme patriť ku krajinám, ktoré si vážia rodinu založenú manželstvom muža a ženy ako vzácnu a nenahraditeľnú hodnotu. Silná rodina je nádej pre Slovensko, Európu i celý svet.

Referendum o „ochrane rodiny“ sa uskutoční v sobotu 7. februára 2015 od 07.00-22.00 hod. v sále kultúrneho domu.

Občania, ktorí sú oprávnení hlasovať v referende a v deň konania referenda sa nebudú zdržiavať v mieste svojho trvalého bydliska si môžu na obecnom úrade vyzdvihnúť hlasovacie preukazy do štvrtka 5. februára 2015 (počas stránkových hodín).

Taktiež oznamujeme chorým a bezvládnym občanom, ktorí majú záujem hlasovať do prenosnej schránky, aby túto skutočnosť nahlásili na obecnom úrade (tel.č. 4189043), alebo v deň konania referenda členom okrskovej komisie (tel.č.: 0907 836 981).

Obecný úrad

- aj s viacerými - spísať žiadosť a informovať okrskovú komisiu, ktorá za Vami vyšle svojich dvoch členov.

Povzbudte aj iných ľudí vo svojom prostredí kde sa nachádzate, k účasti na referende.

Do prenosnej schránky môžu hlasovať aj občania, ktorí sa pre chorobu nemôžu dostaviť do miestnosti na hlasovanie, aj ich opatrovatelia, ale aj každý, kto má závažný dôvod. Dôležité je nahlásiť takýchto občanov už skôr na obecný úrad, č.t. 418 90 43 ale aj kedykoľvek do skončenia hlasovania - t.j. do 22,00 hodiny. Asi je vhodnejšie uprednostniť písomný spôsob nahlásenia, aby nedošlo k pozabudnutiu v prípade telefonického žiadosti. Okrsková komisia Vás navštívi doma.

Je smutné, že na Slovensku sme došli do štádia, keď sa treba pýtať na tak samozrejmé, ale dôležité veci:

Súhlasíte....

.....že manželstvo tvorí jeden muž a jedna žena

.....že deti majú vychovávať otec a matka

.....že rodičia majú právo chrániť svoje deti pred tým, čo pokladajú za nemorálne.

Bohužiaľ, v dnešnej dobe sa potrebujeme jasne vyjadriť aj k samozrejmým veciam. Prídme preto účasťou na referende povedať nahlas:

TOTO POKLADÁME ZA NORMÁLNE A NAJLEPŠIE PRE NAŠU KRAJINU NAŠE RODINY, NAŠE DETI.

Prídme voliť rodinu, aby toto referendum bolo platné, lebo k tomu je potrebná až 50 % - ná účasť všetkých voličov na Slovensku. Aby bolo platné - zúčastníme sa!

Beáta Strečková